

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/34/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314209481
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8314209481.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudcov JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Jozefa Angeloviča v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, zast. Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária, Dr. VI. Clementisa 10, Bratislava, IČO: 35 855 673, proti žalovanej: M. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, občianske združenie, Šafárikovo nám. 7, Bratislava, zast. JUDr. Bohdanom Jakubisom, advokátom so sídlom Dobrovičova 13, Bratislava, o zaplatenie 191,01 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 5C/222/2014-43 zo dňa 20.11.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacich výrokoch o trovách konania žalovanej a vedľajšieho účastníka.

Náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 82,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z dlžnej sumy od 28.06.2013 do zaplatenia v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Vyslovil, že žalovanej nepriznáva náhradu trov konania

Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznáva.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 43 ods. 12; 44 ods. 1, 2 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, §§ 53 ods. 1, 2, 4 písm. k); 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Konštatoval, že vychádzajúc z dôkazov predložených zo strany žalobcu mal preukázané, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu platnej zmluvy o pripojení, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej SIM kartu.

Na základe uzatvorenej zmluvy žalobca dodal žalovanej služby a s poukazom na čl. 6.2 písm. b/ Všeobecných podmienok, je táto povinná platiť cenu za poskytnuté služby.

Súd nepodrobil súdnej kontrole cenu služieb, pretože cena bola jasne a zrozumiteľne dohodnutá a z úradnej moci (ex offa) súd nezistil ani iné okolnosti, ktoré by indikovali vadnosť právneho úkonu v časti ceny služieb.

Preto žalobe v časti zaplattenia ceny za dodané služby 82,01 Eur vyhovel, pretože žalovaná ako dlžník má povinnosť z platného záväzku zaplatiť cenu služby (§ 494 Občianskeho zákonníka).

Je nepochybné, že žalovaná sa dostala do omeškania so zaplattením svojho záväzku vo výške 82,01 Eur, a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania z tejto sumy.

Preto priznal žalobcovi podľa ustanovenia § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z. tak, ako si ho žalobca uplatňoval.

Žalobu v časti o zaplattenie zmluvnej pokuty 109,- Eur zamietol pretože žalobca svoje právo na zmluvnú pokutu odvíjal od dodatku k zmluve o pripojení, ktorá patrí k spotrebiteľským zmluvám v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tieto zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy, a teda i dojednanie o zmluvnej pokute, podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovanou ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárovej zmluvy. Žalobca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania (viď výpis z Obchodného registra na spoločnosť žalobcu a vymedzený predmet činnosti) a žalovaná vystupovala ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalovaná nemala možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej zmluvy ovplyvniť. Žalovaná ako spotrebiteľ si zmluvnú pokutu osobitne nevyjedнала vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam.

Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách, Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

Zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluve o pripojení, týkajúce sa zmluvnej pokuty, považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Preto by nemal byť v spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy.

Tak, ako je dojednaná zmluvná pokuta v zmluve o pripojení, ju považuje súd za neprimeranú sankciu. Dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje). Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednanja aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať.

Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty, ktorú súd považuje za neprimerane vysokú sankciu za nesplnenie povinností, ku ktorým sa zaplata zmluvnej pokuty dojednálo. Je pritom zrejmé, že žalobca odvíja právo na zaplata zmluvnej pokuty od nesplnenia povinnosti zaplatať splatné faktúry za poskytnuté služby. Po vyčerpaní služieb v rámci zvoleného účastníckeho programu pritom dodávateľ preukázateľne už neposkytuje spotrebiteľovi služby za tak zvýhodnené ceny, ako je to v rámci dojednaného programu, preto zmluvná pokuta v tomto rozsahu pôsobí ešte neprimeranejšie. Zmluvná pokuta bola dojednaná len pre prípad nezaplata splatnej ceny za služby, resp. porušenia povinností upravených vo vymedzených článkoch dodatku, ktoré nesúvisia s predajom mobilného telefónu alebo iného koncového zariadenia, ktorým užívateľ prijíma služby. Predajná cena takéhoto koncového zariadenia a výška zľavy nemajú žiadny vplyv na posúdenie primeranosti zmluvnej pokuty.

Vzhľadom k tomu, že zmluvná pokuta je dojednaná ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, na ktorú sa vzťahuje okrem iných predpisov i osobitná úprava v Občianskom zákonníku, a to v ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a neprimerane vysoká zmluvná pokuta je sankcionovaná absolútnou neplatnosťou takéhoto dojednanja ako neprijateľná zmluvná podmienka v spotrebiteľských zmluvách, preto nie je možné využiť tzv. moderačné právo upravené v ustanovení § 545a Občianskeho zákonníka. Neprijateľná podmienka je neplatná ako taká, preto nemožno znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu. Moderačné právo slúžiace k zníženiu neprimeranej zmluvnej pokuty sa uplatňuje v iných právnych vzťahoch ako spotrebiteľských, pretože vo vzťahu k ustanoveniam § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ide o všeobecnejšiu úpravu.

Žalobca ako dodávateľ požaduje svoj nárok na zmluvnú pokutu z neprijateľnej zmluvnej podmienky, preto súd v tejto časti žalobu zamietol, a to aj vrátane úroku z omeškania.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa ustanovenia §142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Konštatoval, že v danom prípade mal žalobca v konaní úspech len čiastočný, pretože súd žalobe vyhovel len v časti o zaplata 82,01 Eur (42,93%), čo je neúspechom žalovanej. V časti o zaplata 109,- Eur (57,07%) však súd žalobu zamietol, čo je úspechom žalovanej. Z uvedeného vyplýva, že vo väčšej miere bola v konaní úspešnejšia žalovaná, ktorej patrí náhrada trov konania po odpočítaní jej neúspechu od úspechu, vo výške 14,14% z celkových trov konania, na ktoré by mala nárok pri plnom úspechu. Žalovaná si však náhradu trov konania neuplatnila, žiadne trovy konania jej nevznikli. Preto jej súd náhradu trov konania nepriznal.

Vedľajší účastník na strane žalovanej si uplatnil trovy právneho zastúpenia.

Vo vzťahu k týmto trovám konania súd prvého stupňa konštatoval, že v danej veci ide o rutinnú záležitosť, ktorá je zvládnuteľná prostredníctvom administratívy vedľajšieho účastníka, a na ktorú nebola potrebná odborná pomoc zvoleného advokáta. Trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej - ktorej veci a jej individualizáciou na súdoch v Slovenskej republike, nemožno považovať za trovy nevyhnutne vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Je potrebné rozlišovať, že právo na právnu pomoc a náhrada trov konania sú dve rozdielne veci,

ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania (vrátane tých, ktoré vznikli v súvislosti so zastupovaním advokátom) závisí od iných predpokladov, než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Správnosť tohto názoru možno dokumentovať aj tými súdnymi konaniami, v ktorých sa účastníkom náhrada trov konania nepriznáva (napr. rozvod manželstva, kde žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a ďalšími) a účastníci konania pritom majú právo nechať sa v súdnom konaní zastupovať. Ak teda súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospeje k záveru, že trovy účelne nevynaložil, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy, ktoré vynaložil v tejto súvislosti, nemožno považovať za trovy účelné. Preto súd s poukazom na vyššie uvedené vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. X I. zo dňa 19.03.2014).

Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a proti súvisiacim výrokom o trovách konania žalovanej a vedľajšieho účastníka, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca.

Namietal, že rozsudok v jeho napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam. Názor prvostupňového súdu týkajúci sa uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty je nesprávny. Dojednanie zmluvnej pokuty ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu v zmluvných vzťahoch je plne v súlade s platným právnym poriadkom SR. V minulosti niektoré súdy vyhodnotili dohodu o zmluvnej pokute v dodatku žalobcu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že výšku zmluvnej pokuty považovali za neprímerane vysokú a z dôvodu, že dohoda o zmluvnej pokute nezohľadňovala čas, kedy užívateľ služieb prestal plniť svoje zmluvné povinnosti. Žalobca nedostatky dohody o zmluvnej pokute odstránil. Maximálna výška zmluvnej pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu a dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Žalobca jasne a zrozumiteľne uviedol, že pri uzavretí dodatku poskytol žalovanej zvýhodnenie spočívajúce v poskytovaní zľavy z hodnoty mobilného telefónu. V článku 1 bod 1.2 dodatku zo 04.02.2013 k zmluve č. A6786548 je uvedené, že predmetom dodatku je predaj mobilného telefónu Nokia 311 so zľavou z jeho spotrebiteľskej ceny za kúpnu cenu 1,- Eur a že bežná maloobchodná cena, za ktorú žalobca predmetný mobilný telefón predáva, pokiaľ sa so záujemcom o kúpu nedohodne na podmienkach uvedených v dodatku, je 110,- Eur. Žalovaná mala možnosť voľby, či si kúpi mobilný telefón za riadnu maloobchodnú cenu bez akýchkoľvek ďalších záväzkov, alebo si kúpi mobilný telefón za zníženú cenu 1,- Eur na základe dodatku a po dohodnutú dobu viazanosti zotrvá v zmluvnom vzťahu so žalobcom ako aktívny užívateľ služieb a bude platiť riadne a včas ceny za poskytnuté telekomunikačné služby. V dodatku je časový aspekt porušenia zmluvných povinností zohľadnený. Dohoda o zmluvnej pokute rozlišuje, či došlo k porušeniu zmluvných povinností po uzavretí dodatku, alebo pred uplynutím doby viazanosti. Zohľadnenie času porušenia zmluvných povinností má zachovať naplnenie funkcie zmluvnej pokuty, ktorou je zabezpečenie záväzkového vzťahu, motivácia k plneniu zmluvných povinností spojená s následnou sankciou za jej nesplnenie. Reparácia spočívajúca v odstránení škodlivého následku, ktorý by mohol vzniknúť v príčinnej súvislosti s porušením povinností. Predovšetkým predpoklad zotrvania žalovanej v záväzkovom vzťahu počas dohodnutej doby viazanosti podmienila možnosť žalobcu odpredať žalovanej mobilný telefón za zľavnenú cenu. Žalovaná nebola povinná a nútená zmluvu uzavrieť. Poskytnutie mobilného telefónu za zľavnenú cenu bolo vo vzájomnom vzťahu medzi žalobcom a žalovanou kompenzované vernosťou žalovanej ako zákazníka. Model vzájomne akceptovanej modifikácie záväzkového vzťahu nie je možné realizovať bez platného dojednania zmluvnej pokuty, ktorej jednou z funkcií je zabránenie špekulatívnemu konaniu zo strany účastníka. Ak pri dohodnutej dobe viazanosti 24 mesiacov dohoda o zmluvnej pokute rozlišovala čas porušenia zmluvných povinností od počiatku, teda či došlo k porušeniu zmluvných povinností v prvom, druhom, treťom a každom ďalšom nasledujúcom mesiaci až po 24 mesiac po uzavretí dodatku, dohoda o zmluvnej pokute by prestala plniť svoju zabezpečovaciu funkciu. Dohoda o zmluvnej pokute nemohla spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvného vzťahu. Dôvodom uzavretia dodatku bola pre žalovanú možnosť získať za výhodnú cenu mobilný telefón. Súd prvého stupňa sa nezaoberal skutočnosťou, že mobilný telefón si žalovaná mohla kúpiť za riadnu maloobchodnú cenu bez hrozby sankcie za nedodržanie zmluvných povinností a že dohodnutá zmluvná pokuta neprevyšovala výšku poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu. Výška zmluvnej pokuty je primeraná, objektívne nespôsobilá poškodiť žalovanú ako spotrebiteľku.

Žalobca v odvolaní poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2Cdo/172/2007 a ďalej namietal, že nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že je potrebné, aby zmluvná pokuta zohľadňovala intenzitu porušenia zmluvných povinností argumentujúc tým, že vo všeobecnosti sú dohody o zmluvnej pokute stanovené pevnou sumou z dôvodu, že by bolo obtiažne odstupňovať ich výšku v závislosti od intenzity závažnosti porušenia zmluvnej povinnosti. Z tohto pohľadu by bolo možné považovať takmer každú dohodu o zmluvnej pokute za neprijateľnú podmienku. Ak by v tomto prípade pri porušení povinností žalovanou menej závažným spôsobom bola zmluvná pokuta neprimerane vysoká, môže súd podľa § 545a OZ zmluvnú pokutu znížiť. Nie je dôvodné tvrdenie, že žalobca si pri menej závažnom porušení povinností bude uplatňovať zmluvnú pokutu.

Na základe uvedeného žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok v ním napadnutej časti zmenil tak, že zaviazá žalovanú na zaplatenie sumy 109,- Eur s 8,5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 109,- Eur od 28.06.2013 do zaplatenia a prizná žalobcovi náhradu trov konania vo výške 125,73 Eur.

Žalovaná ani vedľajší účastník sa k odvolaniu žalobu nevyjadrili.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 11.02.2015 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolaním nebol napadnutý výrok, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 82,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 28.06.2013 do zaplatenia v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, preto sa rozsudok stal v tejto časti právoplatným (§ 206 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel v napadnutej časti výroku rozsudku súdu prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd sa plne stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, ako aj s dôvodmi tam uvedenými a k odvolacím námietkam žalobcu na doplnenie konštatuje:

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky, uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Odvolací súd nepopiera, že zmluvná pokuta je zabezpečovacím inštitútom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť a súčasne je sankciou, postihujúcou toho, kto povinnosť porušil.

Žalobca v priebehu konania nijako nepreukázal svoje tvrdenie, že možnosťou voľby a prispôsobenia si zmluvných podmienok podľa vlastných možností je jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody medzi účastníkmi, kedy spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok.

Žalobca v konaní nepreukázal, že žalovaná mala možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok. Žalobca zmluvnú pokutu predformuloval do Dodatku a nepreukázal, že by aj v tomto prípade bola jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody medzi účastníkmi. Žalobca neunesol dôkazné bremeno.

Osobitné vyjednanie zmluvnej podmienky totiž znamená, že spotrebiteľ si osobitne vymieňuje nejakú zmluvnú klauzulu, ktorá má pre neho osobitný význam, čo v prejednávanej veci žalobca nepreukázal.

Žalobca si v danom prípade zmluvnou pokutou zabezpečoval právo na zaplatenie finančnej čiastky v prípade nesplnenia povinnosti zaplatiť splatné faktúry za poskytnuté služby.

Súd prvého stupňa správne konštatoval, že po vyčerpaní služieb v rámci zvoleného účastníckeho programu dodávateľ (žalobca) preukázateľne už neposkytuje spotrebiteľovi služby za tak zvýhodnené ceny, ako je to v rámci dojednaného programu, preto zmluvná pokuta v tomto rozsahu pôsobí ešte neprímeranejšie. Zmluvná pokuta bola dojednaná len pre prípad nezaplatenia splatnej ceny za služby, resp. porušenia povinností upravených vo vymedzených článkoch dodatku, ktoré nesúvisia s predajom mobilného telefónu alebo iného koncového zariadenia, ktorým užívateľ prijíma služby. Predajná cena takéhoto koncového zariadenia a výška zľavy nemajú žiadny vplyv na posúdenie primeranosti zmluvnej pokuty.

Tak, ako správne konštatoval prvostupňový súd, „dojednanie“ o zmluvnej pokute požadovalo od žalovanej zaplatiť túto v plnej výške bez ohľadu na situáciu, akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t.j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu (v tomto smere dodávateľ až do prerušenia služby spotrebiteľa nijako neobmedzuje). Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednanja aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať.

Odvolačný súd dáva do pozornosti, že dotknutá zmluvná podmienka už bola súdom určená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti, cieľom ktorého určenia bolo, aby sa žalobca zdržal používania tejto podmienky vo vzťahu ku všetkým spotrebiteľom, na ktorých majú takto dojednané zmluvné podmienky priamy dosah a môžu ich rovnako poškodiť. Takéto „dojednanie“ predstavuje neprímerané zvýhodnenie žalobcu na úkor žalovaného.

Aj keď žalobca v odvolaní argumentuje tým, že vzhľadom na to, že v minulosti niektoré súdy vyhodnotili dohodu o zmluvnej pokute v dodatku žalobcu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že výšku zmluvnej pokuty považovali za neprímerane vysokú a z dôvodu, že dohoda o zmluvnej pokute nezohľadňovala čas, kedy užívateľ služieb prestal plniť svoje zmluvné povinnosti, nedostatky dohody o zmluvnej pokute odstránil, odvolací súd konštatuje, že aj vo vzťahu k predmetnej veci platí záver prvostupňového súdu o neprímeranej výške zmluvnej pokuty a o tom, že táto nebola žalovanou individuálne dojednaná.

Platí, že v súlade s právom je možné dojednať zmluvnú pokutu, ktorá obstoja v rámci súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, a to so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti dotknutého právneho úkonu. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je síce zákonom limitovaná, nemôže však byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 Občianskeho zákonníka, teda nemôže byť v rozpore so dobrými mravmi.

V prípade, ak súd takéto dojednanie preskúmava, musí brať do úvahy aj ostatné podmienky a okolnosti, za ktorých bola zmluva uzavretá.

Odvolačný súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, podľa ktorého za rozhodujúce pre vyslovenie záveru o neprijateľnosti podmienok uvedených v zmluvách je potrebné považovať tie skutočnosti, že zmluvná pokuta nebola žalovanou individuálne dojednaná, že zmluvnou pokutou je výlučne sankcionovaný len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, že „dojednaná“ zmluvná pokuta mala zaťažiť žalovanú bez ohľadu na situáciu, akú cenu služieb nezaplatí a že žalobcovi patrí zmluvná pokuta aj v prípade, ak nedôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy, pričom ukončenie ako také vôbec nemusí ani nastať.

Odvolačný súd sa nemôže stotožniť s argumentom žalobcu, že dojednanie zmluvnej pokuty ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu v zmluvných vzťahoch je plne v súlade s platným právnym poriadkom SR.

Pokiaľ žalobca argumentoval, že žalovaná si mohla kúpiť telefón za riadnu maloobchodnú cenu bez hrozby akejkolvek hrozby sankcie, odvolačný súd uvádza, že týmto žalobca jednak sám potvrdzuje, že ani v danej veci nebola zabezpečená voľba a prispôsobenie si zmluvných podmienok podľa vlastných možností, a teda že nebola jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody medzi účastníkmi, kedy spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok a zároveň takýto argument žalobcu považuje za neprijateľný (ak nie absurdný) v tom smere, že spotrebiteľ bude nútený vyberať, to znamená uskutočňovať voľbu medzi produktmi v závislosti od toho, s akou zmluvnou pokutou sú späté, t. j. jednostranne vopred určené dodávateľom.

Už aj vzhľadom na uvedené preto nemožno považovať za relevantnú odvoláciu námietku žalobcu, že zmluvná pokuta je v súlade s platným právom.

Z napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobcovi bolo priznané právo na zaplatenie poplatkov za služby. Vo vzťahu k neplatnej zmluvnej podmienke, týkajúcej sa zmluvnej pokuty, však žalobca nemôže očakávať poskytnutie ochrany a akékoľvek „odobrenie“ nároku tam, kde konal v rozpore s právom.

Na základe uvedeného odvolačný súd konštatuje, že žalobca neuviedol v odvolaní žiadnu takú relevantnú okolnosť, ktorá by bola spôsobilá prívodiť zmenu rozsudku v jeho napadnutej časti.

Preto odvolačný súd rozsudok v jeho zamietavej časti podľa ustanovenia § 219 Občianskeho súdneho poriadku ako vecne správny potvrdil.

Odvolačný súd zároveň konštatuje, že správne rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá aj správne rozhodnutie o trovách konania žalovanej a vedľajšieho účastníka.

Žalovaná, ktorá bola v prvostupňovom konaní vo väčšej miere úspešná, by patrila náhrada trov konania. Keďže si žalovaná trovy konania neuplatnila a ani jej žiadne preukázateľné trovy konania nevznikli, súd prvého stupňa správne rozhodol, keď vyslovil, že žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

Správne je rozhodnutie aj vo vzťahu k trovám vedľajšieho účastníka, pričom odvolačný súd v celom rozsahu poukazuje na správne odôvodnenie rozsudku vo vzťahu k tejto jeho časti.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolačný súd podľa ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. V odvolacom konaní neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, preto odvolačný súd vyslovil, že žalobcovi nepriznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.